

*By the way
H. M. M. M.*

Brazilijos Lietuviai

NR. 9

São Paulo, 1927 m. spalio 1 d.

NR. 9

PUIKI ZEME UKIAMS

KOLONIJOJ SÃO PEDRO DO TURVO

13 kilom. nuo stoties Santa Cruz do Rio Pardo. Susisiekimas geru automobilių kėliu. Netoli kolonijos randasi gražus dažniausia vaulečiais gyvenamas miestas SÃO PEDRO DO TURVO.

KAINOS: Aikyras (pustrečio hekt.) 600 milreis. Išsimokėjimas mėnesiais. Smulkesnės žinios „Aušros“ buveinėje.

Klimatas labai geras. Drugio nėra. Kolonijoje pakankamai upių ir kitu vandenų. Žemė puikiai tinka ūkiams. Geriausia auga vynuogės, tabakas, cukr. lendr. sodu vaisių: obuoliai, bulvės, daržovės ir t. t. Yra puikių ganyklų.

LIETUVII!

Be kalbos tau sunku. Jos nemokant tave skriaudžia, apjuokia, išnaudoja ir niekina. Be jos tu negauni geresnio darbo. Tu ją turi išmokti, bet neužmiršk, kad portugalų kalba nelengva. Jos neišmoksi kaip reikiant ne iš žodynų ne kitaip. (Pasaulyje dar nėra žmogaus, kuris būtų kalbą išmokes iš žodyno. Jame jis tik gali susirasti reikalingus žodžius, bet nieku būdu nemokytis iš jo. Kitaip sakantieji yra begėdiški melagiai. Tai persitikrinsi pats). Vieninteliai būdai kalbą kaip reikiant pamokti - tai mokykloje arba iš kalbamokslio kuris viską taip išaiškina kaip ir pats mokytojas. Toks kalbamokslis jau išėjo. Jis smulkiai išaiškina visas portugalų kalbos taisykles, turi savyje visus reikalinguosius žodžius ir jį perėjęs tikrai kalbėsi ir rašysi kaip tikras portugalas. Kalbamokslis parašytas vadovaujantis garsiausių profesorių nustatytais metodais ir leogvas. Jo kaina tik 5 mil. Reikalaukite Redakcijoj ir pasiskubinkit, nes vėliau gali pritrūkti.

Platintojams geras nušimtis. Užsiskantiems daugiau nuolaida.

DOMES!

Jau pradėtas spausdinti 1928 metams kalendorius

Kiseninis iseivių draugas

Jame be kalendoriaus ir įvairių istoriškų žinių, telpa sąrašas miestų gatvių, bondžių su smulkiau nurodytinu kokioms gatvėms jos eina, sąrašas visu valstybinių įstaigų, gydytojų, advokatų, įvairių agentūrų ir t. t. Telpa visoki tarifai, gežkelių judėjimo tabelės. Finansiniai kursai, žinios apie darbus ir t. t. Žodžiu, turinys didelis ir begalo turiningas. Jautoma dar sulauž gaimybės ir jį idėti reikalingu būdu išdėstyti vertinūs ir visokių patarimus. Kaina 2 mil su pristatymu į namus. Pinigus siusti prie užsakymo. Užsisakant daugiau didelė nuolaida.

PRANO ORLICKIO

KRAUTUVE

LEIDZIAMA LOTERIJON

São Paulo, Rua dias Leme 74 Nr.

BILIETUS GALIMA GAUTI TEN PAT

ALp 2409

Pasaulio Lietuvių I Kongreso
spausd. parodės eksp. eilės Nr. 104

BRAZILIJA

LIETUVIS

LITHUANIO NO BRAZIL

Redaktor---Gerenet J. STANKAITIS
Leidžia: Draugija „Aušra“
adresas: S. PAULO, rua Visconde
Mooca, bondêr 8, 10 ir kit.)
(Kalbamasis vakandos. nuo 18..20 val. kasdien)

PROGRESYVĖS MINTIES
SAVAITRASTIS

PRENUMRATOS KAINA:
BRAZILIJOJ: Metams---19 \$., 1 mėn. 2 \$. Atskiro
Nr. kaina 300 Rs. Užsieny---dvigubai.
Laiškai skoloni nesijuniamas. Platintojams geras
pelnas.

I METAI

São Paulo, Šeštadienis, 1927 m. Spalių 1 d.

Nr. 9

Ko laukiame?

* * *

Likimo matomai lemta, kad S. Paulo m. ilgainiui bus Brazilijos lietuvių centru, bet būtų labai liūdna, kad mūsų šių dienų lietuviškoji darbininkija, čia amžinai pasiliktu tokia suskurdus, vargų prislėgta kaip kad dabar ji yra. Būtų skaudū likimo bausmė ir liūdna matyti, kad mūsų tautiečiai čia visą amželi prakaitytą liejė fabrikuose tokiais ir mirtu. Žinoma, kuriam vargas jau dabar rodo savo dantis, kuris teistengia tiek uždirbti, kad šiaip taip pramaitinus savo nemažą šeimą ir užsimokėjus už sklepa kuriuose daugumoj mažaturčiai lietuviai gyvena, tam prie geriausių norū, sunku ką nors apie geresnę ateitį galvoti. Jis užimtas kasdieniniais rūpesniais. Bet didesnė dalis yra tokių, kuriems nuo kasdieninių iškaščių dar šis tas ir lieka. Kai kurie iš tokių turi susitaupę net po keletą kontū. Bet ka jie su tais pinigais daro? Ugi deda milerį prie milerio ir mazgelį ir laiko juos pasidėje be jokios naudos, be jokios apyvartos. Kapitalas ne tam gi yra kad jis gulētū be judėsio, o jis šiandien, kaip mes nekalbētume, kokiai grupei mes nepriklausytume ir kaip nesilaikytume įva. riu išitikinimū bei teorijū, ypatingai Amerikos kraštuose, taigi ir pas mus yra galingas valdovas ir tokius žmones, kurie nuo jo stengiasi del tam tikru isitikinimū kaipo nuo proletariaor priešo kuo toliausia atsirubėžiuoti — jis visuomet skaudžiai pavergia.

Kas kita su tais, kurie stengiasi jį išnaudoti. Tokiems jis labai dažnai visai padoriu būdu padeda pakilti iš vargū dumblynės. Tai kalbėdamas, aš nemanau piršti kokią nors kapitalistinę vergovę ar ką kita, bet noriu priimti viena, kad čia svetimas kraštas, čia kitokia sanvarka, kitoki papročiai prie kurių mes turime prisitaikyti dažnai atsisakydami savo isitikinimū bei teorijū. Antra gi, mes turime žiūrėti pirmoj eilėj kaip pagerinti savo būvį, kaip užtikrinti sau ir savo šeimomis laimingesnį rytojų, kaip nugalėti pikta varga. Ta klausimą liečiant, vėl tenką akis akyn susidurti su kapitalu. Be jo čia nieko nepadarysi. Bet nusiminti nėra ko. Ką nepadaro tokiam atsitikime vienas tai lengvai padaro būrys. Mes be kapitaliai, varguoliai darbininkai, galime kapitala taip pat pasijungiti ir savo vežimėli kaip jis mus pasijungia ir priversti jį mums tarnauti. Tai mes galime padaryti spiesdamiesi į kooperatyvinius būrelius ir sumetę po keleta milerių lengvai galime isitaisyti šiokią tokią imonę kuri mums duotų gražaus pelno. Brazilija nepaprasto progreso šalis. Čia visa kas vietoj, laiku ir išmintingai įkurta, gali išsivystyti iš menko dalykėlio į didžiausią imonę ir puikiai apsimokėti. Lietuviams darbininkams aš tatai nuo širdies norėčiau patarti. Žinoma, mes negalime norėti iškarto padaryti kažin ką, negalime norėti tuoj patapt milionieriais. Pradėkime pirmiau nuo mažo. Vieton to, ka mūsų atliekami reisai mazgeliuos be naudos guli, arba ka juos ant

pingos išleidžiame, turėtume spiestis į kooperatyvinius būrelius ir sumetus po dešimtį kitą milreisu kurti savo smulkių prekių kooperatyvėlius, valgyklas skalbyklas ir tt. Ypatingos domės reiktu kreipti į kepyklas kurių čia ir stokuoja ir jų isteigimui ne kažin kiek ir lešū reikalinga, o pelno jos tikrai duotų puikaus. Nereikia būti užsispyrusiems ir laikytis savo. Čia mums pavyzdžių galētū būti kad ir patys vengrai, kurie daug turi visokių smulkių kooperatyvinių istaigėliū ir iš jų puikiai verčiasi. Tad ko gi ilgiau belaukiū ir mums. Jei patys to neisteigiamė atlikti — tai yra mūsų organizacijoj „Aušra“ Ekonominė sekcija — ji visą padės. Tad greičiau į kovą su vargu, greičiau į kooperatyvus, ir mūsų medžiaginė būklė tikrai pagerės.

Pipiras

* * *

Ar „Aušra“ politinė organizacija ar ne

Paskutiniuoju laiku, kuomet ypatingai aktyviai pradėjo reikėti „Aušros“ kult. bei ekon. veikimas, taip komunistai taip fašistai (chuliganėliai tuo vardu no rintieji vadintisi) pradėjo pult „Aušra“ ir ją šmeižti. Argentinos komunistų šlamstėlis „Rytus“ istėrišku tonu ja išvadin fašistų organizacija. Ir tiem i antriem ji nepatinka todėl, ka ji stiprėja ir didėja, o tam įvykus, šie „žemiškųjų rojų“ apatalai, neturės čia ka veikti, n bus kam akis muilyti. Tad j ir nesigėdi imtis pačių bauriausių priemonių, kad jiems nepkenči mą organizaciją paniok

ir sugriovus. „Aušra“ gi nuo savės, turi dėl šio dalyko štai ką pareikšti: „Aušrai“ nerūpi jokia politika bei jokia taip Lietuvos taip Brazilijos ar kitu kraštu partija. Ji yra grynai a partinė bei a partinė. Vienintelė jos užduotis, tai rūpintis Brazilijoj gyvenančių lietuvių kultūrine bei ekonomine gerove. Tas aiškiai matosi iš jos statutu ir pagalios ir iš pačių jos darbų kuriuose taip politikos taip partingumo — nė su žiburiu, nerasi. Ji stovi kaip ir privalo stovėti ant grynai valstybinio piedastalo. Savo darba vysto progresyvumo t. y. smarkiai visose kultūrinio bei ekonominio gyvenimo srityse žengiant pirmyn — progresuojant (nesnaudžiant taip kaip snaudė a. a. Braz. liet. susivienijimas) lėsnui. Tai patvirtina gana trumpu laiku plačiai išsivystęs darbas. „Aušroje“ pilnai gali dirbti darbus — progresyvus lietuvius nežiūrint ar įsiskaičius ar dešinys, jei zinoma, savo politinio bagazo nesistengia įnešti į pačią organizaciją. Politikieriai ir šiaip negarbingi žmonės, tuo pakankamai pasirodę, be jokio pasigalėjimo vejami laukan. Mūsų vyrausis tikslas tai kultūrinis ir ekonominis darbas. Tai mes dirbdami, tikimės, galėsim išvesti lietuviškosios darbininkijos Brazilijoj visuomenę, apsaugę ją nuo visokių „istų“ išnaudojimo, į šviesesnę ateitį ir pakelti ton pačion aukštumon, kurioje randasi kitai svetintaučiai.

„Aušros“ Centro Valdyba

* * *

„Alfa“ ir jos galas

Apie šia „bendrovę“ jau vieną kartą „Brazil. Liet.“ rašė. Dabar vienas iš čia atvykusių jos klientų dar prašo įdėti šias papildomas žinias:

„Alfa“ save reklamavo net per valsčių valdybas, girdamosi adiekanti visokius tarpininkavimus ir tt. Be to ji pardavinėjo Brazilijoj esamas kolonijas pirkėjams užtikrindama, kad laike 40 dienu jie su savo šeimomis bus tenai išvežti. Šimtai žmonių už niekus likvidavo savo turtus ir suėjus 40 dienu, vedina savo šeimomis vyko į „Alfa“. Šios direktoriai p. p. Kiršteinas, Jagučanskis ir Kernauskas, taip pat raštvėdys Lastauskas atvykusius pirkėjus prašė keleta dienu palaukti iki sutvarkys visus dokumentus išvaziavimui. Žmonės dūgumojėjo į viešbūčius arba šiaip Kaune gyveno ir vis laukė.

Bet bėgo dienos, savaitės, mėnesiai o iš „Alfos“ vis tas pats atsakymas „palaukit“. Daug tokių nelaimingų žmonių Kaune belaukdami arba kelionėms į Kaurą išleido paskutinius centus, kuriuos buvo gavę už parduotąjį turtą ir liko tikromis elgetomis. Jie vis dar vaikščiojo į „Alfa“, bet jos direktoriai ten jų maza tesirodydavo. Pagalios p. Kiršteinas išvaziavo pats į Braziliją vią sutvarkyt, kad galėtų užpirkusieji kolonijas išvaziuoti. Žmonės vėl laukė, vėl bėgė liūdnas laikas, bet vėl nieko nebuvo girdėt. Pagalios, pasirodė, kad „Alfos“ būstinė visai užrakyta. Nelaimingieji suprato kamė dalykas ir kreipėsi į policiją. Si išlauzėsi „bendrovės“ būstinės duris paėmė knygas ir nustatė, kad iš užpirkusių kolonijas Alfa paėmė 280,000 litų. Banke jos laikai toj buvo rasta tik 20,000 litų, kuriems policija uždėjo areštą. Tapo suimti ir p. p. Jagučanskis, bet vėliau už 2000 litų užstata paleistas. Kern uskas dar rodė ir dabar tebesėdi. Lastauskas ištremtas policijos priežiūron į Rokiškio apskr. Ieškota ir p. Kiršteinas, bet šiam esant Brazilijoj — negalima buvo suimti. Byl perkelta į Kaurą Apyg. Teismo 2 nuov. Teismo Tardyt jo komera, prie kurio lauk, jau kelinti dienu stovi pulkai mūšidusiais išvargusiais veidais kaimiečių ir dejuoja skūzdami, kad „Alfos“ Bendrovė juos pavertusi tikrais elgetomis.

Be šios „komercijos“, „Alfa“ varė dar ir kita, būtent: vežė žmonės ir į Kanadą. Iš šių reikalingiems dokumentams parūpinti ėmė po 100 ir 300 litų ir nė vieno neišvežė. Čia, Brazilijoj, neturima supratimo kokią sensacija Lietuvoj sukėlė minėtoji bendrovė kiek ji nu stolių žmonėms priderė ir kokios neapykentos susilaukė jos vadai. Liūdna, kad tokių žmonių atsiranda lietuvių tarpe.

Vienas iš nuskriaustuju.

Ka pasakoj apie Lietuvą dr. K. Pakšias Brazilijos spaudai

Tarptaut. parlam. komercijos Konferencijai Lietuvos delegatas Dr. Kazys Pakšias, einant pranešimu „A Noite“, lenku laikraščio „Lud“ ir „Deutsche Zeitung“, kalbėdamas apie Lietuvos eksporta (išvežimą) pasakė, kad Lietuva į Braziliją tuo tarpu tegali išvežti tik „gyvąją prekę“, t. y. žmones.

Kitokio eksporto į šį kraštą kas ji neturinti. Nuo Ispanų kvizicijos laiku, kuomet iš buvo eksportuojami žydai, netvo girdėti žmonių išvežimą, dinant „gyvąją prekę“. Tuo vardu visur vadinama tik gyvųjų liu eksportas, bet ne žmonių, dėlei p. Lietuvos oficialio deleto pavadinimas emigrantų vosios prekės eksportu — yra kas kita kaip pasityčiojimas žmogaus teisiu ir negirdėtas gavimas savo tautiečių. Be kiek yra zinoma, iki šio dienos Lietuvos vyriausybė ta „gyvąją prekę“ dar ne eksportavo, bet ji tiki iš savo gimtinės kraustėsi kodama naujos tėvynės nežinmuose kraštuose. Gal bent dar p. Pakšto atstovaujamoji vyriausybė mano įvesti šiu naujos rūš eksporta savo politinio kurso stiprinimui. Jei taip — tai aš jam už paminėjamą žinios kaip Tautininkų valdzia geru savo piliečius.

Dar vienas p. Pakšto „filofijos perlas“ tai tu pačių organų pranešimu tvirtinima kad tarp Brazilijos lietuvių tarpe nėra nė vieno komunisto, todėl kad ju tarpe nėra inteligentų iš to šėitu, kad bešėvėkai vieni inteligentai, ir jei Brazilij randasi koks nors inteligentas, tai tas Pakšto pasukymu yra kas kita nei komunistas. Šis kuriozinis posakis netik yra pradžios iki galo neteisingas, Lietuvos sveik ji inteligentija, kuriai daugumoj prisėję dėti Lenino „rojus“ spastu arba šiaip turėjo galimybės munitimo vystymasi Rusose myti, yra galutinai i-itikim pasibašėtinu komunizmo pagumų ir griežtai prieš ji nusidėčiusi. Sergantieji komunizmo ga inteligentai, Lietuvoj, su džiūš Pazėla liko gal du galti ir tū vėrbai visiems žinomi, kusi ji gi inteligentijos da taip kurieji taip dšiniai — didžiausi komunizmo prie Brazilijon atvaziavusiųjų ingentu tarpe taip pat nėra vieno komunisto ar bent jam prijaudėianė. Jeigu lietuvių nelaimė čia randasi vienas kitas komunistas arba jiems palankus, tai ne iš inteligentų tarpo. Šis sugulys čia daugiausia galva sūtingini ujn tiems vagabund norintiems bedarbo puikiai ventri ir kitiems nesveiko privalams. Susiprātė, pat darbininkai čia apie komunistus ir nespūvoja.

BRAZILIJOS LIETUVIS

Aukščiau paminėtas p. Pakštas posakis, vietinius inteligentus kurie čia visi su komunizmo utopijomis kovoja, Brazilijos visuomenės akyse pastato ir labai kėblion padėtyu. Nėgana ka mūsų darbininkai čia savo įprastu pingos siurbimu ir į pasturgalius šiuo dymosi blogai pastatė vią lietuvių darbininkija, o dabar, oficialus Lietuvos valst. delegatas, sunkiai betaisomai sutersė ir kelis čia vietoj esančius masių vadus-inteligentus.

Netiesą pasakė p. Pakštas ir apie Lietuvą, tvirtindamas, kad visa lietuvių palanki fašizmui. Gaila, kad p. Pakštas iš siaurucio Kauno „fašistinio“ (nieko beudra neturinėo su Italų fašizmu, kuris dar daug padoresnis) būrelio kuriame vią laika sėdėjo, nepasistengė prieš išvažiuojant Brazilijon pervaziuoti nors per viena Lietuvos apskritį ir pasikalbėti su gyventojais. Jei jis tai kūtų padaręs, tai tikrių tikriausia būtų patyręs, kad Lietuvos liandis, iš cenų senovės yra šaliniškė sveikos demokratinės santvarkos, bet didžiausia priešiniškė bent kurios diktatūros. Lietuvos visuomenė, nepakentė ir kiek galėdama kovoj su priasikariniu rusų varžymu, priešinosi vokiečių, lenkų bei bolševikų okupacijų diktatūroms, dabar ne muziau priešlaga yra ir tautininku diktatūrai. Kad tai yra tiesa, parodo visi eilė p. čiu sveikiauusių visuomenės sluoksnių (nė komunistų) tautininku diktatūrai pašalinti ruoštu perversmu. Taigi p. Pakštas daug pasakė nemalonios neteisybės,

Gyls.

* * *

IŠ VISUŲ

Lietuva

Iš ten atvykusieji imigrantai, pasakoja apie Lietuvos gyvenimą šiuokius dalykus: „Lietuvoj gyvenimas dabar visiškai nepakenčiamas. Valdiniškai bei kariniškai baisiai sauvaliauja. Raguvoj nesena vienas leitenantas tyčia peršovė gatve beinančią seną žydėkėlę, paskui savo valiai irėstavo viena gimnazistą, kuris stebėjosi kaip nekaltus žmones šaudas karininkas nesulmias. Gimnazistą karininkui i-kundė vietinis vargonininkas. Išleš leitenantas, suimta į mokinių nakties metu varėsi į tuščius gimnazijos kambarius ir ten kažka būu su juo padaręs jei nelaimingasi, nebūtu susipręs pakelti riksmą. I

riksmą pribuvo policija ir baigėsi tuomi, kad karininkas mokiniui, revolverio smūgiu tik galva praskėlė. Suimtas jis nebuvo. Lenkai dvarininkai taipgi jaučiasi labai tvirtai. Jie lyginai kaip ir baudžiatvies laikais pradeda vis labiau ir labiau savo letena slėgti valstiacius ūkininkus. Nesena vienas Ukmergės dvarininkas susidaręs savo draugu būri pažemes automobili nuvažiavo į vieną kaimą ir pradėjo kaimo vasarą daryti medžioklę. Kadangi tuomi buvo daroma dideli puostoliai, tai kaimo ūkininkai, naėmė seniūna nuvyko pas neprašytus medžiotojus ir paprašė juos nuostolių nedaryti. Dvarininkas vieton atsakymo, atstatė i kaimiečius šautuva ir kategoriškai isakė atsitukti, bet atsirado vienas drasūlis, kuris puolęs prie dvarininko, atėmė iš jo šautuva. Kiti p. darė tą pat su likusiais medžiotojais. Seniūnas su kaimiečiais atimtus šautuvus gabenó i policija, bet dvarininkas automobiliu juos aplenkė, nuvažiavo i policija, su nuov. virš. išvažiavo kaimiečius pasitikti. Jie buvo suimti, atvaryti atgal i kaimą tardymo darymui. Likusieji kaimiečiai šį dalyką patyrė susirinko prie nuov. virš. norėdami jam visa dalyką išaiškinti, bet šis ant jų sustatė pr t. koja, kam jie be karo komendanto leidimo susirinko ir kelis suėmęs pasodino i kalėjimą, kurie rėdės pasmerkti sėdėti daugiau kai po 3 mėn.

Visame krašte oina mėsinių pažangėnių mokytojų atleidimai. Raguvoj atleista vidur. mokykl. direkt. p. S. Aksamitauskas. Jo vieton pasodinta bemokslė moteris. Šikius atleistas nuo mokykl. inspekt. pareigų senas pedagogas ir patyręs inspektorius p. Geniušas. Jo vieton paskirtas koks tai vaikėzas. Žmonės baisiai nepatenkinti dabartinė valdžios politika ir išviso aišku, kad viena karta ju kentrybė truks ir vise kaigsis tautininkams labai liūdnu galu.

* * *

Kaunas. Vyriausybė per radijo paskelbė, kad Tauragės sukilimą suruošė komunistai, bet iš tikrųjų, jis padaryta ne komunistais, bet darbininkais ir bepartiniais ūkininkais. Jam vadovavo žymus socialdemokratas ir didelis krašto mylėtojas, komunistų priešas majoras Majus.

K a u n a s. Šiomis dienomis, Min. pirm. Voldemaras Romoje pasirašė su Vatikanu konkordata, t. y. sutartį kuria einant

Vilniaus sritys lieka Lenkijos nuosavybe ir p. Dievo valdžia Lietuvos žemėje atstovaujama tenykščių kunigų.

Rusija

L e n i n g r a d a s Čia nesena sušaudyta keleta asmenų kurie buvo itariami šnipinėje didž. kunigaikščio Nikolajoaus nau-dai. Bolševikai tvirtina, kad šnipinėjimas einas iš Finlandijos. Dabar rusuos eina mobilizacija ir daug kas kalba, kad tarp Rusijos ir Finlandijos gali kilti karas.

Atsimokejo... Trockis kuris ištremtas iš visų komunistinų istaigų skundžiasi Rykovui, kad policijos sakiojamas kiekviename žingsnyje.

Peru

L i m a. Peru vyriausybė padarė sutartį su Lenkų-amerikos sindikatu, kuria einant, sindikatas garna savo žinion 1 milijoną hektarų žemės. Žemėje, sindikatas mano apgyvendinti 15,000 lenkų kolonistų šeimynų.

Japon ja

T o k i o. Japonų vyriausybė, savo emigrantams važiuojantiems i Braziliją ir kitus kraštus isteigė kursus, kuriuose emigrantai pagrindiniai apipazindinami su to krašto i kurių vykstama geografija, istorija, santvarka, papročia, kecionistų padėtimi ir kalba. Kursus baigiant — egzaminuojami ir tegali išvykti tik tie kurie egzaminus išliko. Vykstančiuosius lydi valdiški palydovai, gydytojai ir tt. Jie čia atvykę ir gi nesibasto, bet iš tos dienos būna tiakamai aprūpinami.

Italija

M i l a n a s. Iš čia pranešama, kad šiaurinėje Italijoje ir visoje Šveicarijoje siaučia baisios liūtys ir dideli potvyniai.

Kūba. Čia gyvuoja slapta aferistų grupė, kuri gabena iš Europ's atvykusius emigrantus i Jungt. Valstybes. Bet iš tų nelaimingųjų vykstančių i Jungt. valstybes per Kūbą, beveik nė viens nepasiekia tikslo, nes aferistai juos išmeta i jūras ir prigirdo. Turbūt ne maza yra žuvę ir lietavių kurių daug kas vyko per Kūbą i Jungt. Valstybes.

Parana

K u r i t y b a. Lenkų informacijų biuras praneša, kad Paranoje labai maza darbu, nereguliarus ir mažas mokesnis, todėl jis siūlo nuo vykimo i ten darbu ieškant kol kas susilaikyti (Laid).

Keturių „vorų“ lizdas.

Argentinos sostinėje, Buenos Aires m. Puenteito gatvėje 2333 dep. 2, pernai metais, susuko savo lizdą keturi raudoni vorai, kurie pradėjo tarpe lietuvių darbininkų pinti savo kruvinas žabangas ir vienas po kito tuos nelaiminguosius į jas traukti. Kas arčiau žabangų pakliuvo, tą vorai apsvaigino iš Maskvos importuojamais nuodais ir tas šiandien yra nelaiminga tų piktų sutvėrimų auka. Aukoms žvejoti, vorai tiesia savo tinklus oster ir į juos stengiasi įvelti kiekvieną iš Lietuvos atvažiuojanti darbininką. Kiti iš jų slankioja po dirbtuves ir ten lietuviams darbininkams pompuoja į galvas iš Maskvos prišiuštusias „gudrybes“.

Sarinkę būrelį tokiu nelaiminguju, vorai sudarė iš jų bendrovę „Rytojų“ ir pradėjo leisti komunistinio kvailystėmis pripildytą, piktuose nuoduose puskendusi ir biauriausiais koliojiniais „papuosta“ šlamšteli „Rytojus“, kurį dykai siuntinėja į visa Pietų Amerika ir juomistengiasi užnuodyti tyras sielas kituose kraštuose gyvenančių lietuvių darbininkų. Tu vorų padėjėjų randasi ir Brazilijoje. Kaip jie laiko geležinėse pirklyse įpaimioje Rusijos liaudį, jos darbininkiją ir ten be gūlesio juos žiauriausiai nuzodo, tai jie tokias pat pinkles ruošia ir čia, mūsų darbininkijai. Jia yra mirties ir skaudžių nelaimių nešėjai. Jų žemės „rojus“ yra tikras pragaras. Jų saldūs žodžiai zudo padaroma ir žmogų žmogui padaro žvėrimi. Jie yra kraujingos žmonijos prazūties apaštalai. Tad jų saugokimės.

Vincas Tiška.

Monelninkų darbas.

Kazkokį monelninkai, bijodami net savo pavardžių pasirašyti kaip priimta pas padorius žmonei išleido į visuomenę be jokio užvardimo lapeli, kurio vienoje pusėje griaš, kad 30 rugsėjo išėina iš spaudos lietuviškai portugaliskais žodynas ir monelniskų būdu stengiasi žmogui ikalbėti, kad tik iš jo vieno tegalima išmokti svetimą portugaliską kalbą, nes girdi čia žodžiai iš eilės surašyti, koki nori toki susirandi ir t. t. Čia girdi nė a nė tu „gudrybių“ k. a. paaiškinimų apie rades jų ista-

rimą ir kitas būtinai žinotinas gramatikos taisykles. Šiunmi slapukai leidėjai patys pasako, kad jų žodyne nieko gero nėra. Sakydmi, kad tik iš žodyno be kalbamokslio ir gramatikos galima išmokti kalbą — jie begėdiškai meluoja, ir taip sakydami tegali tik toki žmonės kurie netik jokios svetimios kalbos nėra mokinėsi, bet ir savos gerai nemoka, neturi supratimo ką reiškia tų gramatikos gudrybių mokėjimas. Pav., paimkim, kad ir netaisyklingąjį veiksmažodį pedir—prašyti. Bendratyje—bendrai sakosi pedir—prašyti. Esamajame laike (dabar) jau ne pedir bet peço: aš prašau—eu peço. Tu prasi—tu pedes (vėl keičiasi zodis) prašo—pede; prašome—pedimos ir t. t. Vadinasi zodis pedir visokiais būdais keičiasi ir nežinodamas to keitimosi „gudrybių“ nieku būdu kalbos neišmoksi. Tos „gudrybės“ kaip tik aiškinamos kalbamoksluose ir jų nemokant niekumet su sausais iškaltais iš žodyno zodžiais negalėsi susikalbėti. Tai faktas kurį žino kiekvienas kuris mokėsi svetimų kalbų. Žodynas reikalingas tik nežinomam zodžiui susirasti, bet anaipatol oė mokytis iš jo.

Del leidžiamojo žodyno vertės, iš jo pavyzdžio kuris yra antrame lapelio pusėje, galima pasakyti, kad ji visai menka. Pirmą — jis labai mažutis ir ne originalus, bet kopija esperanto kalbos žodynėlio, be jokių papildymų. Antra —visur aiškiai matosi jo autorių bemoksliskumas. Tokį darbą atlikti kai žodynas parašyti gali tik žmonės gerai moką abi kalbi arba bent viena iš jų, be to tame darbe būtinai reikalinga mokėjimas ir giminingųjų kalbų, nes kitaip bus sunkumu kai kurių zodžių prasmę išaiškinti. Pas autorius to nėra. Jie matomsi nemoka kiek reikiant ir lietuvių kalbos, nes daro tokias stambias klaidas k. a. kosyti vieton kosėti ir t. t. Portugalų kalboje jie matomai visiškai mažė nusimanymo turi, nes neistengia net daiktų giminės nurodyti kas yra visokių kalbų žodynuose ir būtinai reikalinga. Be to, pats zodžių aiškinimas neteisingas. Pav. žodį krakmolas verčia gomma (gumaj). Krakmolas gi vi-ai ne guma ir ne gumirabikas kurie irgi gomma vadinasi. Jis portugaliskai bus gomma de raupa. Yra ir kitų klaidų. Be klai-

du neapseina nė viena knyga, bet čia tiesiog ne mokšumas. Maža naudos iš tų batų knriuos mūrinnkas pasiuva. Tiek naudos bus ir iš tų slapukų žodyno. Tad piliečiai, pinigus nemeskit į bala.

* * *

Gerb. „Brazilijos Lietuvis“ skaitytojams.

Paskutiniuojų laiku „Braz. Liet.“ Redakcija, gavo daugybę sveikinimų iš visų lietuviams apgyvenamų Brazil. štatų. Taippat iš Lietuvos, Argentinos ir Jungtinių Valstybių lietuvių. Jie visi yra begalo malonūs ir braugūs, bet del stokes vietos, į laikraštį padėti — nieku būdu negalėsimė. „Brazil. Lietuvis“ Redakcija ir „Aušros“ vadovybė, gerb. sveikintojams širdingai dėkoja už jų pareikštus linkėjimus bei pasizadėjimą kartu su mumis dirbti kultūriniai ir ekonomini lietuvių išėivių darbą. Mes esame išitikiuė, kad bendrai apie „Braz. Lietuvis“ ir „Aušra“ susispietė, mes nuveiksime sunkiausias kliūtis, galėsimė daug padėti tamsybėse bei varge klajojančiams mūsų broliams ir lietuvių vardą pakėlsimė tokion aukštumon kurioje jis turi būti. Tad visi į vienybę, visi į padorų, naudingą mūsų broliams išėiviams autūrinį bei ekonomini darbą. Visa pametė į šali būkime lietuvis lietuviui broliu ir vienas antram padavę ranką eikime į bendrą mūsų laimingesnės ateities siekinį.

Rėdakeija.

Tai bent sveikino..

Amerikos lakūnas Lindbergas per 33 val. pats vienas paprastu orlaivių perskrydęs Atlantiką, sugrįžęs į Amerika iš ivairiu asmenų gavo tris ir puė milijono sveikinančių laišku, 100,000 telegramu. Tokios korespondencijos ir taip trumpu laiku, iki siol pasaulyje dar nėra niekas gavęs. Be to, Limbergas 14,000 paketų su ivairiomis dovanomis, 5000 sveikinančių eilių ir keliolika tūkstančių turtingųjų amerikanciu pasiūlymu tekėti. Viena kino firma, pasiūlė lakūnui 1 mil. dol. už tai, kad jis leistų jai nufilmuoti jo vestuves, o vienas garsus Amerikos milionierus, pasiūlė Lindbergui gausia finansine subsidija jei šis sutiktų su tam tikra raketa lėkti į mėnulį.

SKAITYK
ir platink „BRAZ. LIETUVI“

PRANESAMA GERB. VISUOMENEI
kad

„Brazilijos Lietuvos spaustuvė“

priima ir atlieka įvairius spaudos (legalius) darbus
gerai, greitai ir pigiai — beskirtoumo partijų ir
tautybių.

S. PAULO, Rua da Mooca Nr. 394.

SKEĖBIMAS

Portugalų kalbos vadovėlis jau išėjo. Kaina
4 milreisai. S. Paulo gaunamas „Aušros“
būstinėj ir pas platintojus. Provincijon siun-
čiamas paštu kas užsisako ir prisiunčia pi-
nius. Užsakymo laišku siųsti tokiu adresu:

„Aušra“ Vadovėlis SAO PAULO

Rua da Mooca 394 Nr.

Žemės sklypus nusipirkti geriausioj vietoj ir
geriausiomis sąlygomis nuo 40 iki 60 mėn. išsi-
mokėjimui nuo 4 iki 14 mlrs. Už kv. metra:
Chacara Belémzinko, Villa Paulina, Chacara
Mafalda Villa Paranaqua.

Companhia Bei & Sarti

Largo Thesuro 5 Nr., salė 5. Telef. centr. 651.

Smulkios žinios „Aušros“ būstinėj

Rua Visconde de Laguna 1 Nr.

Baldus, apmusalus bei patiesalus

įgyti išmokėtinai, pigiomis kainomis tik prekyboj

Casa Emili

Rua Santa Epiligenia Nr. 56.

Užėik, pasiteirauk, o įsitikinsi, kad pas mus
pigiausios kainos ir geros prekės.

Pigu, tvirtas dārbas ir medžiaga!

Vyriški rūbai, baltiniai, medžiagos ir visa, kas
reikalinga apsirėdymui. Priimama užsakymai ir
akubiai pildoma. Parduodame stambmenontis ir
smulkmenomis:

CASA GOYANA (sav. Bichara Saddi)
Rua General Carneiro, 67 Nr. S. PAULO

Užuojauta

Nekiltai sėdėjusiam kalėjime ir dabar ser-
gančiam „Aušros“ Centro Valdybos pirmi-
ninkui p. Stankaičiui, reiškiamo gylyausios
užuojautos. Meno Sekcija

„AUSROS“ ŠUSIRINKIMAS.

Šio spalio mėn. 9 diena 13 val. (1 val. p.
pietų) šaukiamas Rua Conto de Magalhães 2-4 N.
vok. salėj, visuotinas „Aušros“ narių ir šiaip lie-
tuvų, porinčių organizacijoj dalyvauti visuotini
susirinkimas. Bus svarstomi pagrindiniai, labai
svarbūs organizacijos klausimai. Kviečiami lie-
tuvai skaitlingai dalyvauti. C. Valdyba.

JOSĖSGULYOS

Manufaktūros krautuve.

Parsiduoda pigiau neg kur kitur visokios medži-
gos visokių rūšių drapanoms. Galima pirkti iki
kilogramais. Nuolatiniamis pirkėjams nuolaidos.

Sąžiningas ir malonus patarnavimas.

Taippat galima gauti toj pačioj krautuvėj siu-
vųjų mašinu „SINGER“ Kompanijos
išsimokėjimui.

Adresas: Avenida Paes de Barros 11. (Mooca)

Nori patogumų? Apsigyvenk nusipirkęs
žemės sklypa priemiesty

„Alto da Lapa“ Bonda, šviesa, vanduo ir kiti pa-
togumai; derlinga žemė, gražūs vaizdai.

Žemės savininkas:

Companhia Immobiliadā Pāulistā.

Kainos: nuo 16 iki 30 mlrs. už kv. metra.
Išmokėjimas per 84 mėnesius, rankpinigiai
nuo 120 iki 250 milreisy.

Smulkios žinios ir apžiūrėjimas vietoj
„Aušros“ būstinėj. Rua Visconde de Laguna N.1

PRANEŠAMA GERB. TAUTIEČIAS

kad „Braz. Lietuvos“ Redakcijos ant rua
Visconde da Laguna Nr. 1 likvi-

davosi. Kas turi kokius

reikalus, arba spau-

dos darbus,

prašomi

kreip-

tis

!

„Brazilijos Lietuvos“ Spaustuvę šiuo antraštė
RUA da MOCCA Nr. 394, SAO PAULO

Elegantiškai ir pigiai apsirėdysi, jei pirksi
arba užsisakysi drabužius.

Casa Oriente

SALIM SEKAF

Didelis pasirinkimas, vyriskų apatinių rūbų
ir visokių baltinių, vietos ir užsienio išdirb-
mo.

Užsakymai pildomi į 24 valandas.

Rua General Carneiro Nr. 45

(prie Largo Thesuro).